

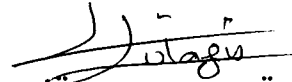
TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15575
Tarih : 18.12.2025

38147

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ömer Faruk HÜLAKÜ

Bingöl Milletvekili

Basına yansıyan bilgilere göre Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Cezaevi ile İzmir Şakran Cezaevi'nde tutulan bazı mahpuslara, hukuki dayanağı açıkça ortaya konulmayan ifadeler içeren kimlikler dayatıldığı, bu kimlikleri taşımayı reddeden mahpuslar hakkında disiplin soruşturmaları başlatıldığı, bu soruşturmaların ise iletişim, ziyaret, sosyal faaliyetlere erişim ve infaz uygulamaları üzerinde fiili yaptırımlara dönüştüğü iddia edilmektedir. Mahpusların kimlikleri üzerinden tanımlanması, kategorize edilmesi ve bu tanımlamalar üzerinden cezalandırıcı idari işlemler tesis edilmesi, Anayasa'da güvence altına alınan insan onuru, eşitlik ve masumiyet karinesi ilkeleriyle, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Avrupa Cezaevi Kuralları ve Birleşmiş Milletler Mahpusların Islahına Dair Asgari Standart Kuralları (Nelson Mandela Kuralları) ile açık biçimde çelişmektedir. Keyfi kimliklendirme, disiplin tehdidi ve idari baskı yoluyla mahpusların iradelerine müdahale edildiği yönündeki iddialar, infaz rejiminin cezalandırıcı ve ayrımcı bir araca dönüştürüldüğünü göstermektedir. Bu nedenle, söz konusu uygulamaların hukuki dayanağının, kapsamının, denetim süreçlerinin ve sorumlularının açıklığa kavuşturulması zorunlu hâle gelmiştir.

Bu bağlamda;

- 1) Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Cezaevi ve İzmir Şakran Cezaevi'nde mahpuslara verilen kimliklerde belirli tanımlamalar veya nitelendirmeler yer aldığı iddiası doğru mudur?
- 2) Cezaevlerinde mahpuslara bu tür kimliklerin verilmesinin yasal ve idari dayanağı nedir?
- 3) Söz konusu kimlikleri taşımayı reddeden mahpuslar hakkında disiplin soruşturması başlatıldığı iddiaları doğru mudur?
- 4) Kimlik dayatması nedeniyle mahpusların ziyaret, telefon, mektup, sosyal etkinlik veya infaz haklarının kısıtlandığı uygulamalar mevcut mudur?
- 5) Bu uygulamaların Anayasa'nın insan onuru ve eşitlik ilkeleri ile uluslararası cezaevi standartlarına uygunluğu Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir?
- 6) Cezaevi idarelerinin bu uygulamaları hakkında idari veya adli denetim yapılmış mıdır? Yapılmışsa sonuçları nelerdir?
- 7) Mahpuslara yönelik kimliklendirme ve disiplin uygulamalarının keyfilğini önlemeye dönük olarak Bakanlığınızın yürüttüğü veya planladığı bir düzenleme bulunmakta mıdır?
- 8) Benzer uygulamaların diğer cezaevlerinde de yapılıp yapılmadığına dair bir inceleme başlatılmış mıdır?